

Hovedgaarde, der bleve udstykkede, det vilde være det rigtige, og det er selvfølgelig ogsaa det, vi ville have Opmærksomheden henvendt paa.

Formanden: Folketingsmanden for Randers Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

P. Bjerre: Jeg kunde have Lyst til at spørge det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), om det er tilladt at stykke en Herregaard ud i Bøndergaarde. Efter denne sidste Forklaring var det umuligt, men lad os ikke holde os til saadanne spidsfindige Teorier, thi det er ligegyldigt, om vi stykke den ud i 10 eller 2—3 Bøndergaarde og saa stykke den ud i Husmandsbrug. Det er aldeles ligegyldigt, vi skulle have Lov til at stykke Herregaardene ud baade i Bøndergaarde og i Husmandsbrug, og omvendt skulle vi have Lov til at lægge Husmandsbrug sammen til Bøndergaarde. Dermed har jeg ikke sagt, at jeg ønsker at stykke Danmark ud i Smaabrug; tværtimod, jeg vilde finde det uheldigt. Der er Folk, der egne sig til at drive et større Brug — Pontopidan paa „Thomasminde“ er en saadan Mand, og Husmændene valfarte til hans Gaard for at se hans Bedrift. Der er saa andre, som kunne drive et mellemstort Brug, og igen andre, der kunne drive et lille Brug. Men for disse spidsfindige, disse statistiske Beregninger om, at der skal være saa og saa mange Bøndergaarde, som vi have haft alt for meget af, er det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds Ordfører, og dette maa han gerne være, men vi praktiske Landmænd se ikke saaledes paa Tingene. Jeg tror ikke, jeg staaer ene i den Betragtning, at vi ville se det med Glæde, at Bestemmelsen baade om Kørselspligten og Hovedparcellerne kunde falde bort. Der kan maaske være Vanskeligheder ved en saadan Ordning, men at Vejen bærer derhen, er givet.

N. Jensen: Jeg beklager selvfølgelig, at det ikke kan lykkes mig at overbevise min ærede Ven fra Assens (Berntsen) om, at jeg har Ret i min Betragtning, men det er heller ikke lykkedes ham at overbevise mig om, at hans Standpunkt er det rigtige. Jeg tror, at han har skudt over Maalet, naar han siger, at af Hensyn til Husmændene bør man beholde Kørselspligten, for naar det er ordnet retfærdigt, kommer enhver til at svare til dette Forholds Ordning, som han har Evne til, og da komme

Husmændene ikke til at svare mere end efter Evne og Gaardmændene heller ikke, men der bliver større Lighed deri. Naar det ærede Medlem gik et Skridt videre og mente, at det vilde være til Skade for Husmændene at faa Marken pløjet og harvet, saa tror jeg, det er at skyde over Maalet, for det faa de i lige Grad, enten det er Hovedparceller med Kørselspligt eller ikke. Det er paa mange Egne ganske forandret fra, hvad der tidligere var Forholdet, at man pløjede gratis for Husmændene. Det er ikke saa almindeligt, som det var før, og jeg tror ikke, at man kan regne med, at det gamle Forhold vil vedblive, selv om vi vedtog Bestemmelsen, som det ærede Medlem ønsker. Med Hensyn til Udtalelsen fra det ærede Medlem for Thisted Amts 1ste Valgkreds (Nørhave) angaaende Kortene skal jeg udtale min Glæde over, at han indrømmede, at det kunde være godt med en saadan Ordning, selv om den ikke kunde gøre den Nytte, som jeg mener, naar hver By fik sit Kort.

Formanden: Folketingsmanden for Odense Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Berntsen: Det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds (P. Bjerre) gav sit forrige Svar til mig en politisk Vending. Det vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til. Det ærede Medlem vilde skose mig for, at min Optræden var dikteret af, at jeg spekulerede i den øjeblikkelige politiske Situation. Deri tager det ærede Medlem fejl, han vilde bevise det ved, at jeg gik sammen med Ministeren i denne Sag, men det er jo ikke noget nyt Standpunkt, jeg her har indtaget, det er et Standpunkt, jeg indtog allerede i 1897, den Gang vi vedtog det Forslag, som blev til Lov under 11. Maj 1897, og senere har jeg fastholdt det samme Standpunkt og kan kun glæde mig ved, at den nuværende Minister hævder en lignende Opfattelse; det er derfor, jeg slutter mig til ham i denne Sag og ikke af nogen anden Grund. Vi tale jo her om Udstykning og Sammenlægning. Det kan jo godt være, at den gamle Hovedparcel, Reformpartiet, staaer foran en Udstykningsperiode, men det har jeg ikke videre villet beskæftige mig med i dette Øjeblik. Men jeg vil sige til det ærede Medlem, som saa stærkt udtalte, at han hidtil har været uenig med mig, og — føjede han til — haabede, at han ogsaa vilde være det i Fremtiden, at jeg ved ikke, om han her taler paa sit Partis Vegne